

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти
Кафедра початкової і спеціальної освіти

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
на тему «**Значення ігрової діяльності в екологічному вихованні молодших
школярів**»

Виконала:

здобувачка вищої освіти

групи ПО 211-М

заочної форми навчання

спеціальність 013 Початкова освіта

освітньо-професійна програма

Початкова освіта. Інклюзивна освіта

Нетреба Марина Михайлівна

Керівник: канд. пед. наук, доцент

Мелаш В.Д.

Рецензент: Жейнова С.С.

Запоріжжя – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....3

Розділ 1. ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

- 1.1. Теоретичні аспекти екологічного виховання в умовах інклюзивної освіти в початковій ланці нової української школи.....8
- 1.2. Сутність та завдання екологічного виховання молодших школярів з особливостями психічного розвитку.....16
- 1.3. Специфіка організації екологічного виховання учнів в інклюзивному середовищі.....26

Розділ 2. ОСОБЛИВОСТІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОЛОГІЧНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

- 2.1. Методика використання методів на основі ігрової діяльності в екологічному вихованні учнів із особливостями інтелектуального розвитку.....36
- 2.2. Методика застосування екологічних ігор для формування екологічної культури молодших школярів із затримкою психічного розвитку.....45
- 2.3. Результати психолого-педагогічного дослідження в закладі загальної середньої освіти.....60

ВИСНОВКИ.....71

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....73

АНОТАЦІЯ

Нетреба Марина Михайлівна магістерська робота: «Значення ігрової діяльності в екологічному вихованні молодших школярів» виконана на кафедрі початкової освіти Навчально-наукового інституту соціально-педагогічної та мистецької освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Мелаш В.Д.

В магістерській роботі ґрунтовно проаналізована література з теоретичних аспектів екологічного виховання в умовах інклюзивної освіти в початковій ланці

нової української школи, визначена сутність та завдання екологічного виховання молодших школярів з особливостями психічного розвитку та специфіка організації екологічного виховання учнів в інклюзивному середовищі.

Розроблено та апробовано в закладі загальної середньої освіти систему корекційно-виховної роботи для формування екологічної культури молодших школярів із особливими освітніми потребами(включає: методику застосування та дидактичне оснащення екологічних ігор).

Експериментально встановлено, що можливо і необхідно формувати екологічну культуру у молодших школярів із особливостями розумового розвитку шляхом впровадження: екологічних ігор. Це підтверджує формуючий вплив розробленої і апробованої системи корекційно-виховних заходів.

Для перевірки вихідних положень були використані методи дослідження:
1. Теоретичний аналіз інформаційних джерел з проблеми дослідження. 2. Моніторинг освітнього процесу (бесіди, спостереження). 3. Експериментальне дослідження педагогічної ефективності впровадження методичних матеріалів щодо організації екологічних акцій в практику навчання.

Ключові слова: екологічне виховання, екологічні ігри, нова українська школа, інклюзивне середовище, учні с особливими освітніми потребами.

SUMMARY

Netreba Maryna master's work: «The value of game activity in the ecological education of younger schoolchildren» wasper for medat the Department of Primary Education of the Educational and Research Institute of Socio-Pedagogical and Art Education of Melitopol Bohdan Khmelnytsky State Pedagogical University.

Supervisor: Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Melash V. D.

The master's thesis thoroughly analyzed the literature on the theoretical aspects of environmental education in the conditions of inclusive education in the primary school of the new Ukrainian school, determined the essence and tasks of environmental education of younger schoolchildren with features of mental development and the

specifics of the organization of environmental education of students in an inclusive environment.

A system of correctional and educational work for the formation of ecological culture of younger schoolchildren with special educational needs was developed and tested in the institution of general secondary education (includes: methods of application and didactic equipment of ecological games).

It has been experimentally established that it is possible and necessary to form an ecological culture in primary school children with special features of mental development through the introduction of ecological games. This confirms the formative influence of the developed and tested system of corrective and educational measures.

Research methods were used to check the initial provisions: 1. Theoretical analysis of information sources on the research problem. 2. Monitoring of the educational process (conversations, observations). 3. An experimental study of the pedagogical effectiveness of the introduction of methodical materials regarding the organization of environmental actions into the practice of education.

Key words: ecological education, ecological games, new Ukrainian school, inclusive environment, students with special educational needs.

Реферат
магістерської роботи на тему:
«Значення ігрової діяльності в екологічному вихованні
молодших школярів»
Здобувачки вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта
Нетреби Марини Михайлівни
Науковий керівник: канд. пед. наук, доц. Мелаш В.Д.

Об'єкт дослідження. Процес екологічного виховання дітей із особливими освітніми потребами.

Предмет дослідження. Методичні особливості екологічного виховання молодших школярів із затримкою психічного розвитку в Новій українській школі.

Мета магістерської роботи. На підставі аналізу теоретичних та методичних аспектів екологічного виховання розробити і апробувати систему

корекційно-розвиваючих методичних засобів, що оптимізують процес формування екологічної культури молодших школярів із затримкою психічного розвитку.

Для розкриття теми магістерського дослідження заплановані наступні **завдання**.

1. Обґрунтувати актуальність і соціальну функцію екологічного виховання учнів з особливими освітніми потребами в початковій ланці Нової української школи.

2. Розкрити сутність та призначення екологічного виховання молодших школярів із затримкою психічного розвитку.

3. Проаналізувати специфіку організації екологічного виховання учнів з особливостями розумового розвитку.

4. З'ясувати методичні засоби, оптимальні для розвитку екологічної культури учнів з особливостями розумового розвитку.

5. Встановити особливості методики проведення екологічних ігор з дітьми, із особливостями психічного розвитку.

6. З'ясувати і обґрунтувати педагогічну ефективність авторських методичних матеріалів для екологічного виховання молодших школярів з особливими освітніми потребами.

Наукова гіпотеза. Досягненню ефективності процесу становлення екологічної культури в особливих учнів молодших класів сприятимуть такі умови.

1. Орієнтація на індивідуальні, вікові та психофізіологічні можливості (та потреби) учнів з особливими освітніми потребами.

2. Опора на базовий рівень екологічної вихованості учнів із затримкою психічного розвитку.

3. Залучення школярів з особливостями розумового розвитку до різноманітної екологічно та валеологічно-спрямованої діяльності, яка має оптимально поєднувати різні методичні засоби виховного впливу.

4. Першочерговий розвиток емоційної та сенсо-моторної сфери як підґрунтя розвитку пізнавальних потреб.

5. Використання міжпредметних зв'язків та потенціалу (сильних сторін, творчих здібностей і потреб) учнів з особливостями психічного розвитку.

Методи наукового дослідження. Аналіз та узагальнення інформаційних джерел (теоретичні), педагогічне спостереження, опитування школярів та їхніх батьків, аналіз творчих робіт і поведінки учнів, психолого-педагогічний експеримент.

Наукова новизна дослідження.

1. Обґрунтована необхідність і можливість екологічного виховання та соціалізації учнів із затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивного класу загальноосвітньої школи.

2. Проаналізована специфіка організації (відповідна психофізичним особливостям дітей) методичних засобів екологічного виховання учнів.

3. Розроблено та апробовано в закладі загальної середньої освіти систему корекційно-виховної роботи для формування екологічної культури молодших школярів із відхиленнями від норми у розвитку інтелектуальних процесів (включає: методику застосування та дидактичне оснащення екологічних ігор).

4. Обґрунтована педагогічна ефективність авторських методичних матеріалів.

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що авторські методичні розробки стосовно використання максимально доступних та результативних, корекційно-розвиваючих методичних засобів екологічного виховання молодших школярів із особливостями інтелектуального розвитку, таких як екологічні ігри можуть бути використані для потреб вчителів закладів загальної середньої освіти та позашкільних установ в якості методичної допомоги для оптимізації процесу формування екологічної культури особливих за розвитком інтелектуальних процесів учнів.

База дослідження. Розроблені методичні і дидактичні матеріали дослідження впроваджувалися в навчально-виховний процес Мелітопольської гімназії №22 Запорізької області.

Загальний зміст. У вступі висвітлено актуальність обраної теми, зв'язок магістерської роботи з науковою темою кафедри, об'єкт, предмет, мету, завдання, проблему, наукову гіпотезу, методи дослідження, наукову новизну, практичне значення і апробацію результатів дослідження.

У першому розділі «Екологічне виховання молодших школярів в умовах інклюзивного навчання в новій українській школі» ґрунтовно проаналізована література з теми дослідження: теоретичні аспекти екологічного виховання в умовах інклюзивної освіти в початковій ланці нової української школи, сутність та завдання екологічного виховання молодших школярів з особливостями психічного розвитку, специфіка організації екологічного виховання учнів в інклюзивному середовищі.

У другому розділі «Особливості ігрової діяльності в екологічному вихованні молодших школярів в новій українській школі» надана методика використання методів на основі ігрової діяльності в екологічному вихованні учнів, авторські методичні розробки застосування екологічних ігор для формування екологічної культури молодших школярів з особливими освітніми потребами.

За результатами магістерської роботи нами сформульовані наступні **висновки:**

1. Загрозлива статистика і негативна динаміка стану дитячого здоров'я, актуалізує необхідність здійснення екологічного виховання у Новій українській школі в умовах інклюзивної освіти, яка, по своїй суті, є екологічною по відношенню до школярів із затримкою психічного розвитку, оскільки базується на особистісно-орієнтованому підході, ідеології дитиноцентризму та соціальної інклюзії, тому дозволяє максимально розкрити і розвинути потенціал особливих учнів та допомагає їм усвідомити і реалізувати власну дієспроможність, підвищити якість свого соціального буття та екологічно безпечно взаємодіяти з довкіллям.

2. В процесі екологічного виховання школярів із особливостями психічного розвитку педагог реалізує принцип соціально-адаптуючої спрямованості і скеровує зусилля на становлення когнітивного, емоційного, особистісного та поведінкового компонентів екологічної культури, розвиток духовності та інтелекту учня, що сприяє особистісному розвитку, продуктивній соціалізації, технологічній, духовній і моральній підготовці

підростаючого громадянина до екологічно доцільної поведінки в будь-якій сфері життєдіяльності.

3. Специфіку організації екологічного виховання учнів із затримкою психічного розвитку визначає характер протікання їхніх пізнавальних процесів, що диктує необхідність дотримання педагогічних умов для оптимізації виховного впливу, врахування екологічного підходу до освітнього процесу та принципів реалізації раннього розвитку та вільного сенсомоторного виховання М. Монтесорі, що практично втілюється шляхом інклюзивного навчання в Новій українській початковій школі.

4. Під час виховання екологічної культури учнів з затримкою психічного розвитку, яким важко самостійно досягнути непрагматичні цінності природи, в першу чергу доцільно розвивати емоційно-ціннісну та сенсорну сфери за допомогою методів розвитку екологічної свідомості та методів формування екологічно зваженої поведінки, серед яких оптимальними та максимально ефективними є: безпосереднє спілкування з природою, екскурсії, екологічні ігри, аналіз екологічних ситуацій, виконання проектних завдань, використання виховного потенціалу художньої творчості та народного досвіду, організація практичної природоохоронної та екологічної діяльності.

5. Максимально наближеними до дитячих потреб і можливостей пізнання та взаємодії з природою є екологічні ігри, які необхідно систематично вплітати в освітній процес, обов'язково дотримуючись педагогічних умов та поступово ускладнюючи дидактичну мету. На першому етапі доцільно використовувати ігри для підготовки дітей до розумової діяльності; на другому – для розвитку інтелектуальних процесів та пізнавальної активності; на третьому – для усвідомлення універсальної цінності природного оточення та розвитку злагодженої взаємодії з ним.

6. Експериментально встановлено, що можливо і необхідно формувати екологічну культуру у молодших школярів із затримкою розумового розвитку шляхом впровадження дієвих методичних засобів екологічного виховання: екологічних ігор. Це підтверджує педагогічний ефект на рівні 26,8 % внаслідок формуючого впливу розробленої і апробованої системи корекційно-виховних заходів.

Рік виконання магістерської роботи 2021-2022 рр.

Місце виконання: Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.

Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел з 63 найменувань, містить 72 сторінки тексту.

Имя пользователя:
Анастасія Варениченко

ID проверки:
1013267929

Дата проверки:
11.12.2022 11:35:36 CET

Тип проверки:
Doc vs Internet

Дата отчета:
11.12.2022 11:39:20 CET

ID пользователя:
100007156

Название файла: нетреба перев

Количество страниц: 62 Количество слов: 13950 Количество символов: 109063 Размер файла: 113.61 KB ID файла: 1013026653

0.59%

Совпадения

Наибольшее совпадение: 0.24% с Интернет-источником (https://pedstudent.at.ua/publ/vikhovna_godina/ekologichni_ig..)

0.59% Источники из Интернета

10

Страница 64

Поиск совпадений с Библиотекой не производился

0% Цитат

Исключение цитат выключено

Исключение списка библиографических ссылок выключено

0% Исключений

Нет исключенных источников

Модификации

Обнаружены модификации текста. Подробная информация доступна в онлайн-отчете.

Замененные символы

5